

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین
دانشکده بهداشت

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی

عنوان:

مقایسه درآمد و هزینه بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی گیلان در سال ۱۳۹۱

استاد راهنما:

دکتر سعید آصفزاده

استاد مشاور:

یزدان سپرده

نگارش:

سید علی موسی‌نای‌زارع

تیر ۱۳۹۳

چکیده

زمینه: عمده ترین مشکل در ارائه خدمات سلامت، مسئله اقتصادی آن است. بیمارستانها یکی از مهم ترین و پرهزینه ترین واحدهای نظام سلامت در هر کشوری محسوب شده و بعنوان یکی از سازمانهای اصلی ارائه دهنده خدمات سلامت، حساسیت و اهمیت ویژه‌ای در اقتصاد و بهداشت دارند. بنابراین شناخت و تجزیه تحلیل منابع تامین مالی، درآمد و هزینه بیمارستانها در تصمیم گیریهای دقیق مدیریتی بسیار مهم است.

هدف: هدف این مطالعه، مقایسه وضعیت درآمد و هزینه بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی گیلان در سال ۱۳۹۱ است.

روش: این پژوهش، یک مطالعه توصیفی است که در ۲۲ بیمارستان دانشگاه علوم پزشکی گیلان و بر اساس اطلاعات سال ۱۳۹۱ انجام شده است. ابزار جمع آوری داده ها چک لیستی است که پس از بررسی روایی محتوی جهت گردآوری داده‌ها مورد استفاده قرار گرفته است. همچنین داده های گردآوری شده بر اساس اهداف تعیین شده دسته بندی و تجزیه و تحلیل شده اند.

یافته ها: به طور متوسط ۱۷۶۱٪ از درآمد بیمارستانهای مورد مطالعه از محل درآمدهای نقدی و ۸۲۳۹٪ از محل مبالغ دریافتی از سازمانهای بیمه گر می باشد که از این میزان ۸۸۴٪ به خدمات ارائه شده به مصدومین حوادث ترافیکی اختصاص دارد که از طریق وزارت بهداشت به بیمارستانها پرداخت گردیده و ۲۳۱٪ نیز مشمول کسورات بیمه ای شده است. سهم هزینه های پرسنلی، انرژی، تعمیرات و نگهداری، تغذیه، دارو، تجهیزات و مواد مصرفی و همچنین سایر هزینه ها از کل هزینه های عملیاتی بیمارستانها به ترتیب ۷۱۰۹٪، ۰۸۸٪، ۱۳۵٪، ۳۲۶٪، ۱۸۲۴٪ و ۵۱۸٪ می باشد. در ضمن ۵۸۳۷٪ از هزینه های عملیاتی این مراکز با درآمد عملیاتی و ۲۵۳۷٪ از طریق اعتبارات عمومی و اختصاصی پوشش داده شده و بیمارستانها در مجموع با ۱۶۲۶٪ کسری منابع مالی مواجه می باشند.

نتیجه گیری: با توجه به نتایج بدست آمده، ۸۵٪ از بیمارستانهای مورد مطالعه با کسری منابع مالی مواجه بوده و زیان ده می باشند که این امر لزوم پرداختن به مدیریت هزینه و درآمد و جلوگیری از اتلاف منابع در این مراکز را بیش از پیش نمایان می سازد. در ضمن نسبت درآمد خالص به کل هزینه های عملیاتی بیمارستان های کوچک و دارای تعداد بستر کم، بسیار پایین می باشد که این امر نشان دهنده این است که این مراکز از نظر اقتصادی مقرون به صرفه نیستند. بنابراین منطقی است از احداث و راه اندازی این گونه بیمارستانها خودداری گردد. به طور متوسط بیش از ۷۰٪ از هزینه های عملیاتی بیمارستان های مورد مطالعه به هزینه های پرسنلی اختصاص دارد. بنابراین مسئولین بیمارستان ها باید از روش های مختلفی برای افزایش کارایی و ارتقای بهره وری پرسنل استفاده نمایند. همچنین اصلی ترین منبع درآمدی بیمارستانها، مبالغ دریافتی از سازمان های بیمه گر می باشد. بنابراین لازم است گامهای اساسی در جهت کاهش کسورات بیمه ای و وصول حداکثری درآمد این مراکز برداشته شود. در ضمن نسبت مبالغ دریافتی مستقیم از بیماران به درآمد کل در بیمارستان های واقع در مناطق محروم تر، بالاتر می باشد که بدلیل نبود پوشش کامل بیمه ای در این مناطق می باشد.

کلمات کلیدی: بیمارستان، درآمد، هزینه، کسورات